

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการทำงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑ ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๑.๑ ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) โดยศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎี จากตำรา บทความและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างสมมติฐาน

๓.๑.๒ ศึกษาโดยวิจัยภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัย ได้จากการทบทวนวรรณกรรม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่จะมาทำการวิเคราะห์ และเก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถามจากผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๓.๒ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

๓.๒.๑ ขั้นเตรียมการ คือ ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

๓.๒.๒ ขั้นการพัฒนาเครื่องมือ คือ ใช้กรอบแนวคิดเป็นแนวทางในการจัดการทำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการวิจัยตรวจสอบ แนะนำ แล้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

๓.๒.๓ ขั้นการเก็บข้อมูล คือ นำแบบสอบถามที่คณะกรรมการปรับปรุงแล้วเก็บข้อมูลจาก ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๓.๒.๔ ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล คือ นำข้อมูลที่ได้มาประเมินผล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิจัย

๓.๒.๕ ขั้นสรุปและอภิปรายผล คือ นำข้อมูลที่ได้มาอภิปรายและสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัย โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเนื้อหา แล้วนำเสนอเป็นรายงานการวิจัยต่อไป

๓.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ครูผู้สอนและหัวหน้าฝ่าย ในโรงเรียน มัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ปี การศึกษา ๒๕๕๓ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียน ๓ โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random) โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก R.V. Krejcie & D.W.Mogen^๑ ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง รวม ๑๘๑ คน จากประชากรทั้งหมด ๒๘๓ คน

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคล

เป็นข้อมูลพื้นฐานของ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน โดยจำแนกเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบให้เลือกรับตอบ

^๑ ธานีพร ศิลปจารุ,การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๕,(กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด,๒๕๕๑),หน้า ๔๗.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดยศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ มี ๔ ด้าน คือ ๑). การวางแผนอัตรากำลัง ๒). การสรรหาบุคลากร ๓). การพัฒนาบุคลากร และ ๔). การประเมินผล การปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นคำถามแบบให้คะแนน หรือประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคะแนนไว้ ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert Scale มี ๕ ระดับ คือ

ระดับความคิดเห็น

๕ หมายความว่า	ระดับความเห็นมากที่สุด
๔ หมายความว่า	ระดับความเห็นมาก
๓ หมายความว่า	ระดับความเห็นปานกลาง
๒ หมายความว่า	ระดับความเห็นน้อย
๑ หมายความว่า	ระดับความเห็นน้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ คำถามแบบปลายเปิด (Open – end question)

เป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับ “แนวทางการในการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา” ในและด้าน

๓.๕ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษาข้อมูลจาก ตำรา บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรรวมถึง แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ วิธี คือ ๑).การวางแผนบุคลากร ๒). การสรรหาบุคลากร ๓). การพัฒนาบุคลากร และ ๔). การประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วนำออกแบบข้อคำถามให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการในแบบสอบถามต่อไป

๒. ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างข้อคำถามตามแบบลิเคิร์ต (Likert – Type Rating Scale) แล้วนำมากำหนดเป็นเนื้อหาจำนวนข้อของเครื่องมือ ตามแนวคิดของกระบวนการในการบริหารงาน

บุคลากรทางการศึกษา ๔ วิธี เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามในการวิจัยที่เกี่ยวกับ การบริหารงาน
บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต ๑

๓. นำแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณา

๔. นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข

๕. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาพร้อมทั้งรับ
คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

๖. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) จำนวน ๕ ท่าน คือ

๑. รองศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวาล ศิริวัฒน์

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรืองชัย หมั่นชนะ

๕. ผู้ศาสตราจารย์บุญเลิศ จีรภัทร์

ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์
หรือคำนิยามศัพท์ของการวิจัยกับรายการข้อคำถาม (Item – Objective Congruence Index: IOC) ซึ่ง
พิจารณาใน ๓ กรณี คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย ต่อข้อคำถามนั้น ๆ โดยกำหนดค่าคะแนน
ดังนี้

+ ๑ แทน มีความเห็นว่ามี ความสอดคล้องสัมพันธ์

๐ แทน ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์

- ๑ แทน มีความเห็นว่ามี ไม่สอดคล้องสัมพันธ์

หลังจากนั้นใช้วิธีการคำนวณหาค่า โดยใช้สูตรซึ่งอ้างใน สุวิมล ติรภานนท์^๒ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้องกับความเที่ยงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

^๒ สุวิมล ติรภานนท์, ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทางการปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๒๕.

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จำนวนค่าเฉลี่ยจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่า IOC ไว้ใช้ต่อไป ส่วนแบบสอบถามที่มีค่า IOC (ภาคผนวก) เป็นรายชื่ออยู่ในระดับ ๑.๐๐ มากกว่า .๐๕ ส่วนแบบสอบถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า .๐๕ ต้องดำเนินการ แก้ไขปรับปรุง หรือตัดทิ้งไป

๗. แบบสอบถามที่จัดเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำมาใช้ทดลองเก็บข้อมูล (Try out) กับคณะผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)^๓ ดังนี้

$$\alpha = \frac{\left[\begin{array}{c} k \\ - \\ k-1 \end{array} \right] \left[1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_x^2} \right]}{\left[\begin{array}{c} k \\ - \\ k-1 \end{array} \right]} \quad \text{เมื่อ}$$

α = คือ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

k = คือ จำนวนข้อแบบสอบถาม

σ_i^2 = คือ การสร้างความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ

σ_x^2 = คือ ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบทั้งหมด

ได้สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .๕๓๘ (ภาคผนวก)

๘. นำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบถูกต้องแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายต่อไป

^๓ ล้วน สายยศ,เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา,(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สุวีริยาสาส์น จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๐.

๓.๖ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้ติดต่อกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือเกี่ยวกับการขอความร่วมมือในการทำวิจัย ไปยังโรงเรียนมัธยม ในเขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ รวม ๓ แห่ง

๒. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๘๑ ฉบับ และรับกลับคืนมาด้วยตนเอง

๓. หลังจากเก็บข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๘๑ ฉบับ ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามนั้นสมบูรณ์ ก็จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณดังต่อไปนี้

๑. **หาความถี่ (Frequency)** โดยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม แล้ววิเคราะห์หาความถี่

๒. **หาค่าร้อยละ (Percentage)** โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หาความถี่ มาหาค่าร้อยละของทุกข้อคำถามเป็นรายชื่อไป มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ การบริหารงานบุคคล ตาม ๔ วิธีการ คือ ๑.ด้านการวางแผนบุคลากร ๒.ด้านการสรรหาบุคลากร ๓.ด้านการพัฒนาบุคลากร ๔.ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากงาน โดยให้คะแนน ๕,๔,๓,๒,และ ๑ ตามลำดับความเห็นมากที่สุดไปหาน้อยสุดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

๓. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

คือ รวมคะแนนแต่ละข้อเข้ามาด้วยกัน และทำการแจกแจงความถี่ของคะแนน แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความโดยใช้แบบอิงเกณฑ์ ซึ่งอ้างใน บุญชม ศรีสะอาด^๔ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
๔.๐๐ – ๕.๐๐	ระดับความเห็นมากที่สุด
๓.๕๐ – ๔.๔๕	ระดับความเห็นมาก
๒.๕๐ – ๓.๔๕	ระดับความเห็นปานกลาง
๑.๕๐ – ๒.๔๕	ระดับความเห็นน้อย
๑.๐๐ – ๑.๔๕	ระดับความเห็นน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๕ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความเห็นต่อการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ระดับความเห็นน้อยที่สุด หรืออยู่ในระดับต่ำสุด

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๕ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความเห็นต่อการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ระดับความเห็นน้อย ซึ่งยังถือว่าจัดอยู่ในระดับต่ำอยู่นั่นเอง

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๕ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความเห็นต่อการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ระดับความเห็นปานกลาง ซึ่งอยู่ในระหว่าง ต่ำสุดกับสูงสุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๕ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความเห็นต่อการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ อยู่ในระดับสูง

^๔ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น จำกัด, ๒๕๔๓),

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับความเห็นต่อการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ อยู่ในระดับสูงมากที่สุด

การแปลความหมายของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนการแปลความหมายของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ การนำค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่วิเคราะห์ได้มาแปลความหมายและวิเคราะห์ร่วมกับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดย ชูศรี วงศ์รัตน์^๕ ได้กล่าวไว้ว่า “ค่าเฉลี่ยจะแปลควบคู่กับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถ้าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีน้อย หรือใกล้ ๐ (ศูนย์) หมายความว่า ข้อมูลนั้นมีการกระจายน้อย ถ้าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าสูง แสดงว่าค่าเฉลี่ยมีคะแนนกระจายมากตามค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน” และผู้วิจัยได้กำหนดค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

๐.๐๐ – ๐.๓๐	หมายถึง	มีการกระจายน้อย
๐.๓๑ – ๐.๖๐	หมายถึง	มีการกระจายปานกลาง
มากกว่า	หมายถึง	มีการกระจายมาก

๓.๘ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความสมบูรณ์ของข้อมูลในการวิจัยที่ได้นั้น ผู้วิจัยได้ใช้สถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อที่สำรวจได้ ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยใช้การประมวลด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรง สถิติที่ใช้มีดังนี้

๑. หาค่าความถี่ (Frequency)

๒. หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{Percentage} = \frac{\text{จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น ๆ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

๓. หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$(\bar{X}) = \frac{\sum x}{n}$$

^๕ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๓), หน้า ๘๕.

เมื่อ	=	คะแนนเฉลี่ย
$\sum x$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	=	จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$(\bar{X}) \text{ S.D.} = \frac{\sqrt{n\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ	S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	=	ค่าคะแนนแต่ละตัว
	N	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	$\sum^2$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	=	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง